

ONDERZOEKSGROEP LERARENOPLEIDING & PROFESSIONELE ONTWIKKELING

Jasja Valckx, Ruben Vanderlinde, Eline Verstuif, & Anneleen Jachowicz

DUAAL LEREN IN DE EDUCatieve MASTEROPLEIDINGEN: VAKGROEPEN ALS PROFESSIONELE LEERGEMEENSCHAPPEN

INLEIDING

- De educatieve masteropleidingen (EDUMA) van de UGent richten sinds het academiejaar 2021-2022 een duaal leren-traject in met een langdurige onderdompeling in een vakgroep secundair onderwijs
- Dit project kadert binnen de ESF-oproep 'Duaal Leren Hoger Onderwijs – Volwassenenonderwijs bis'

ONTWERPGERICHT ONDERWIJSONDERZOEK

- Een systematische benadering van onderwijsproblemen
- Via geïntegreerde ontwerp- en onderzoeksactiviteiten kennisgroei en praktijkverbetering nastreven
- Intensieve samenwerking tussen 'onderwijsonderzoekers' en 'practitioners' is essentieel
- Betrokken actoren (vb. studenten, leraren en UGent-lerarenopleiders) worden systematisch bevraagd via interviews
- Ontwerpgericht onderwijsonderzoek omvat steeds drie fasen:
 - Analyse- en exploratiefase
 - Ontwerp- en constructiefase
 - Evaluatie- en reflectiefase

2. ONTWERP- EN CONSTRUCTIEFASE

Traject duaal leren

- Leraarcompetenties verwerven via een combinatie van **leren binnen de opleiding** en **leren op de werkplek**, via een onderdompeling in een vakgroep secundair onderwijs
- Meer uren **stage** en **gradueel begeleid**:
 - Observeren
 - Teamteaching
 - Reguliere stage in aanwezigheid van een vakmentor
 - Zelfstandig voor de klas staan
- Actieve deelname aan het **schoolgebeuren** en zo volwaardig lid van de schoolgemeenschap
- De **theoretische vakken** worden op zelfstandige wijze verwerkt via alternatieve portfolio-opdrachten in het werkveld en begeleidingssessies
- Via een **educatieve masterproef**, vakdidactische onderzoek in samenspraak en samenwerking met de vakgroep secundair onderwijs
- Gedeelde verantwoordelijkheid** tussen de EDUMA als opleiding en de vakgroep secundair onderwijs als werkplek

3. EVALUATIE- EN REFLECTIEFASE

Successen

- Graduele opbouw duaal leren
- Levenscht leren: snelle realistische kijk en inzicht op het werkveld en het takenpakket
- Grotere kans op een jobaanbod/tewerkstelling na afstuderen
- Kansen om levenslang leren te promoten
- Talent harvesting
- Partnerschappen
- Het leren op de werkplek omvat competenties die minder geschikt zijn om aan te leren binnen de opleiding
- Het leren op de werkplek bevat competenties die beter kunnen worden aangeleerd door iemand uit het werkveld

"Duaal leren gaf mij als zij-instromer de kans om de opleiding tot educatieve master te koppelen aan de praktijk"

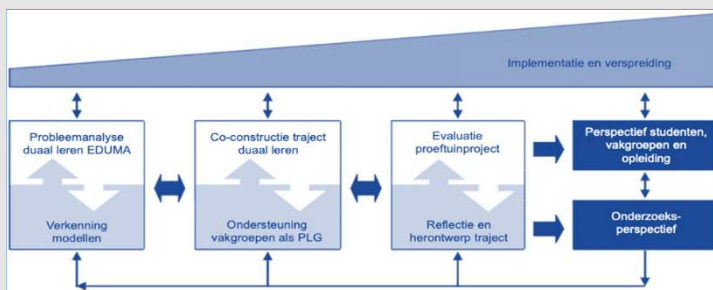
- Duaal leren-student academiejaar 2021-2022

Knelpunten

- Arbeidsintensief traject: grote tijdsinvestering, niet goedkoper
- Onzekerheid over aantal studenten en werkplekken
- Gebrek aan uniform kader: context secundair niet zomaar over te nemen in hoger onderwijs
- Werving studenten
- Sterkere studenten

dr. Jasja Valckx

Lerarenopleiding & Professionele Ontwikkeling
www.lopo.ugent.be
Vakgroep Onderwijskunde
E-mail: jasja.valckx@ugent.be

1. ANALYSE- EN EXPLORATIEFASE

- Voor academisch geschoolden niet altijd gemakkelijk om de stap naar de praktijk op de werkvloer te zetten
- Onderzoek toont aan dat lerarenopleidingen er nog onvoldoende in slagen om studenten lerarenopleiding voor te bereiden op complexe leraarcompetenties (EVALO, 2012)
- Lerarenberoep = complex en veeleisend → nood aan voldoende en competent opgeleide professionals (Guarino, Santibanez, & Daley, 2006)
- Deze actuele uitdagingen vormen de motivatie om een **nieuw opleidingstraject rond de principes van duaal leren** uit te werken binnen de verkorte EDUMA van de UGent
- Duaal leren = doorgedreven vorm van werkplekleren

Studie: 'Lerarentekort is grootste bedreiging voor onderwijskwaliteit'

De schrijnende gevolgen van het lerarentekort: 'Een man die al tien jaar schrijnwerker is, wil nu zelfs godsdienst komen geven'

Referenties

- EVALO (2012). *Als het krijfstof neerdaalt... Een bijdrage aan de beleidsevaluatie van de lerarenopleidingen in Vlaanderen*. Brussel/Gent.
- Guarino, C.M., Santibanez, L., & Daley, G.A. (2006). Teacher recruitment and retention: A review of the recent empirical literature. *Review of Educational Research, 76*(2), 173-208.
- McKenney, S., & Reeves, T.C. (2012). *Conducting educational design research*. Routledge.